

Protokół

4. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 29. Listopada 1887.

Początek o godzinie 11. minut 30.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obejdnym posłów 102.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 2go i 3go posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Na wniesione prośby udziela Izba następujących urlopów: p. J. E. Grocholskiemu 4 tygodnie, p. Rosenstockowi 10 dni.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyi wniesionych po dzień 29. Listopada b. r. od nr. 86 do nr. 127, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji petycyjnej l. 86, 88, 89.

„ budżetowej l. 87, 90, 91, 92, 93, 97, 98, 100, 114, 115, 117 do 121 włącznie.

„ szkolnej l. 94, 95, 96, 99, 111, 112, 113, 116, 122 do 127 włącznie.

„ gminnej l. 101, 105, 106.

„ prawniczej l. 102, 103, 109.

„ administracyjnej l. 104.

„ drogowej l. 107.

„ gospodarstwa krajowego l. 110.

Petycyę zaś do l. 108 odesłano do Wydziału krajowego.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się Komisji drogowej, która obrala Przewodniczącym p. hr. Męcińskiego, zastępcą p. Jaworskiego, sekretarzem p. Gnoińskiego.

J. E. Marszałek wzywa Komisję podatkową, ażeby przystąpiła jak najrychlej do ukonstytuowania się.

Na wniosek p. ks. J. Czartoryskiego uchwała Izba przeniesienie petycyi do l. s. 108/63 pet. z Komisji szkolnej do budżetowej.

Na wniosek zaś p. Kazimierza Badeniego uchwała Izba powiększenie liczby członków Komisji gminnej o jednego.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzami funduszów indemnizacyjnych. Sekretarz p. St. Badeni wnosi odesłanie tego przedmiotu do Komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiolka Radocka Góra ze związku gminy Radocza, a wcielenie do gminy Wysoka w powiecie Wadowickim.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do Komisji administracyjnej. Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wpływie nieograniczonej wolności dzielenia posiadłości tabularnych na ustrój obszarów dworskich.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do Komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Brzeżan na pobór dodatku do podatku konsumcyjnego od wina.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

Gminie miasta Brzeżan pozwala się pobierać na pokrycie jej wydatków gminnych w latach 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896 i 1897 dodatek w wysokości 100% (sto procent) do podatku konsumcyjnego od wina w obręb miasta Brzeżan i jego przedmieść bądź na własną potrzeb, bądź na wyszynk wprowadzonego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Podgórze na pobór opłaty od napojów spirytusowych i od piwa.

Sprawozdawca poseł Smolka odczytuje sprawozdanie powyższe z następującym projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwalająca gminie miasta Podgórze powiatu Wielickiego na pobór opłat od napojów gorących w tem mieście zużywanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Podgórze w powiecie Wielickim zezwala się pobierać w latach 1888, 1889, 1890, 1891, 1892 i 1893 opłaty od napojów spirytusowych i piwa, w mieście wyrabianych lub w obręb jego wprowadzanych i w niem zużywanych według następującej taryfy:

- | | |
|---|------------|
| 1. a) od jednego litra piwa | 1·7 ct. |
| b) „ beczułki czyli 50 litrów | 85 „ |
| c) „ jednego hektolitra | 1 zł. 70 „ |

2.	a)	od jednego hektolitra wódki czystej ordynaryjnej nie przepędzanej przez anyż, kminek i t. p. aż do 50 stopni Trallesa	12	zł.	—	ct.
	b)	od jednego litra jak wyżej	—	"	12	"
3.	a)	" " hektolitra wódki czystej przepędzanej przez anyż, kminek i t. d. aż do 50 stopni Trallesa	14	"	—	"
	b)	od jednego litra jak wyżej	—	"	14	"
4.	a)	" " hektolitra okowity lub spirytusu nad 50 do 75 stopni Trallesa	20	"	—	"
	b)	od jednego litra jak wyżej	—	"	20	"
5.	a)	" " hektolitra okowity lub spirytusu nad 75 stopni Trallesa	28	"	—	"
	b)	od jednego litra jak wyżej	—	"	28	"
6.	a)	" " hektolitra rozclisu, śliwowicy, ponczowej esencyi i w ogóle wszelkich słodzonych wódek	20	"	—	"
	b)	od jednego litra jak wyżej	—	"	20	"
7.	a)	" " hektolitra araku do 70 stopni Trallesa	24	"	—	"
	b)	" " litra jak wyżej	—	"	24	"
8.		" " hektolitra araku nad 70 aż do 100 stopni Trallesa od każdego stopnia i hektolitra	—	"	35	"
9.	a)	od jednego hektolitra miodu, wiśniaku i maliniaku	4	"	—	"
	b)	" " litra jak wyżej	—	"	04	"

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, bądź to na sprzedaż bądź na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina miasta Podgórze.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi w obrębie gminy, nie można nią obciążać produkeyi, ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat, wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnetrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie Art. 1, 2, 3, 4, 5 i 6. Tytuł i wstęp projektu ustawy, które Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba wszystkie ustępy projektu ustawy oraz Tytuł i wstęp w trzecim czytaniu.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, folwarku Czernichowskiego i szkoły ogrodniczej w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do Komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński podnosi, iż na str. 8 sprawozdania z paragrafami mylnie zestawionym został ustęp IV (uchwała) który oddzielić należy od poprzedzających go paragrafów. Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie tego przedmiotu do Komisji bankowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie gwarancji kraju dla Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze.

Sprawozdawca poseł Władysław Badeni wnosi odesłanie tego przedmiotu do Komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy łowieckiej.

Sprawozdawca poseł Bereźnicki prostuje następujące omyłki druku zawarte w sprawozdaniu mianowicie:

Na stronie 1 ustęp 3 czytać nabytek zamiast zabytek

„ „ 32 (§. 26) 6 wiersz od góry zamiast tygodni czytać tygodnie

„ „ 33 (§. 33) opuścić przecinek między słowami „samiec“ „cietrzewi“

„ „ 38 (§. 56) czytać które zamiast który

„ „ 40 (§. 62 lit. d) czytać z urzędu zamiast zrzędu

„ „ 41 (§. 68) po wyrazie „poluje“ umieścić przecinek, zaś po wyrazie „obszarze“ opuścić takowy

„ „ 42 (§. 77) zamiast „dla dozoru“ ma być do dozoru.

Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie tego przedmiotu do Komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Władysława Koziębrodzkiego w przedmiocie zmian norm co do obliczania kosztów podróży pp. posłów.

P. Koziębrodzki uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do Komisji budżetowej.

P. Bobczyński wnosi wybór osobnej komisji do tego przedmiotu.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Koziębrodzkiego, który Izba uchwała skutkiem czego upadł wniosek p. Bobczyńskiego.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujący dostatecznie poparty wniosek.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

I. O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policji miejscowej, należącej do zakresu działania gminy (§. 27 ust. gm. 12. Sierpnia 1886. L. 21 Dz. ust. kr.) wyrzeczoną jest sankcja karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, ma być wykonywaną władza karna w gminach i na obszarach dworskich łącznie przez osobne w tym celu ustanowione sądy gminne, zreorganizowane wedle następujących zasad:

1. Sąd gminny składa się z trzech mężów zaufania czyli asesorów, z których jednego wybiera Rada gminna, drugiego mianuje właściciel lub współwłaściciel obszaru dworskiego, trzeciego zaś właściwy Wydział powiatowy z terną, ułożonego przez naczelnika gminy i przełożonego obszaru dworskiego. Wszyscy trzej mężowie zaufania wybierają ze swego grona przewodniczącego sądu gminnego.

Gdzie jest jeden właściciel obszaru dworskiego, może on pełnić urząd asesora sądu gminnego osobiście, gdy do tego chęć i wolę wobec politycznej władzy powiatowej oświadczy i przepisana przysięgę złoży; jednakże w każdym razie ma on wyznaczyć zastępcę dla siebie, jak w ogóle każdy inny członek sądu gminnego ma mieć zastępcę.

Członkowie sądu gminnego mają liczyć co najmniej 24 lat wieku, być nieposzlakowanej sławy, używać w pełni praw obywatelskich i mieć swoje stałe zamieszkanie w obrębie sądu gminnego.

Mandat członków sądu gminnego trwa trzy lata. Nikogo nie można zmusić do przyjęcia tego urzędu. Kto jednak mandat przyjmie, obowiązany jest wypełniać dokładnie połączone z nim obowiązki — a to pod zagrożeniem grzywnien aż do 20 zł. — mianowicie w takim razie, gdyby dla braku kompletu terminu roków miały bezskutecznie.

2. Okręg urzędowania sądu gminnego rozciąga się na gminę i obszar dworski tej miejscowości, dla której jest ustanowiony; wolno jednak i kilku gminom łącznie z przynależnymi obszarami dworskimi poddać się na przeciąg jednej kadencji jurydyceki jednego sądu gminnego — a to za wiedzą i przyzwoleniem politycznej władzy powiatowej.

W takim razie Rady gminne, a względnie właściciele obszarów dworskich, przynależni do okręgu tego wspólnego sądu gminnego wybierają swoich mężów zaufania tak, jak gdyby jedną stanowili gminę.

3. Kompetencya gminnego sądu pod względem przedmiotu urzędowania obejmuje te sprawy, co do których w myśl §. 60 ust. gm. z 12. Sierpnia 1866. L. 21 Dz. ust. kr. i §. 38 ust. o ochronie własn. pol. z dnia 17. Lipca 1876. L. 28. Dz. ust. kr. przysługuje dotychczas prawo orzekania kar naczelnikowi gminy — a to zarówno co do zakresu władzy, jak niejmniej także z zachowaniem tego samego toku instancyi.

Do sądów gminnych należeć ma także jednanie stron, dobrowolnie zgłaszających się do nich do ugody, z ważnością ugody sądowej (§. 27. lit. m. ust. gm.).

4. Sądy gminne urzędują ustnie i jawnie zazwyczaj w stale oznaczonych terminach roków jednakże nie rzadziej jak raz na tydzień.

5. Orzeczenia sądu gminnego mają być wpisywane w porządku chronologicznym, jak następują, jedno po drugim w przeznaczoną na ten cel księgę w oznaczony ustawą sposób.

Na żądanie stron za opłatą wedle taksy, oznaczonej przez e. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, mogą być wydawane im wypisy wierzytelne z księgi orzeczeń sądu gminnego, które posiadają ważność dokumentów publicznych.

6. Nad prawidłowym postępowaniem co do wyboru, a względnie nominacji członków sądów gminnych czuwać mają władze polityczne w analogiczny sposób, jak wykonywaną bywa kontrola nad wyborami członków Rad gminnych lub mianowaniem przełożonych obszarów dworskich.

Co do asesorów, których mianowanie zastrzeżone jest dla Wydziałów powiatowych, przysługuje prawo wnoszenia reklamacji przeciwko nieprawidłowemu ich wyborowi do Wydziału krajowego, który takowe podania rozstrzyga w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

7. Uczestnik sądu gminnego nie może brać udziału w rozstrzygnięciu sprawy, w której sam, albo jego najbliżsi krewni i powinowaci są interesowani.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wedle powyższych zasad ułożony projekt ustawy przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi.

Lwów dnia 29. Listopada 1887.

Teofil Merunowicz,
wnioskodawca.

Czerkawski, Gross, Henryk Janko, ks. Kopyciński, Waygart, Feliks Pławicki, E. Uderski,
Mroczkowski, Goldmann, Romanowicz, Lenartowicz, Fruchtman, F. Biliński, Kapri,
Simon, Wierzbicki w. r.

JE. Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowany będzie podług przepisów regulaminu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego JE. Marszałek oznajmia, iż dla braku przedmiotów obrad naznacza następne posiedzenie dopiero na dzień 2. Grudnia b. r. godzina 11 przed południem.

JE. Marszałek wzywa zarazem pp. Przewodniczących Komisji o możliwie najrychlejsze dostarczenie przedmiotów do obrad — oznajmiając, iż porządek dzienny przyszłego posiedzenia pp. posłom później rozesłanym zostanie.

Koniec posiedzenia o godzinie 12 m. 20 z południa.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

A. Jędrzejowicz w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 29. Listopada 1887.

86. Wydział krajowy z podaniem Wydziału powiatowego w Grybowie, popierającym prośbę gminy Ptaszkowy o przyjęcie kosztów wychowania Anny Zawój na fundusz krajowy.
87. Zarząd Instytutu głuchoniemych dla młodzieży izraelickiej we Wiedniu, p. p. Goldmanna, o dotowanie miejsc stypendyjnych dla młodzieży izraelickiej w Galicyi.
88. Izaak Blumenfeld, p. p. Onyszkiewicza, o odpisanie resztującej grzywny w kwocie 166 zł. 88 ct. z funduszu propinacyjnego i o wstrzymanie egzekucyi.
89. Leon Czekałowski, p. p. Gnoińskiego, o przyjęcie córki jego Malwiny zostającej w zakładzie kulparkowskim na koszt kraju.
90. Aleksandra Komarowa wdowa po adwokacie, p. p. Płazińskiego, o jednorazowe wsparcie.
91. Walerya Łopuszańska wdowa po adjunkcie Wydziału krajowego, p. p. ks. Sawę, o zapomogę.
92. Józefa Koestlich wdowa po oficjale szpitala we Lwowie, p. p. Stanisława Tarnowskiego (juniora), o dodatek na utrzymanie i wychowanie pozostałych sierót.
93. Jan Lisowski praktykant nauczycielski, p. p. Uderskiego, o zapomogę.
94. Wiktoryn Hostynek, nauczyciel szkoły wydziałowej w Bochni, p. p. Płazińskiego, o dodatek osobisty i jednorazową zapomogę.
95. Jan Chełmecki kierownik szkoły ludowej w Szczawnicy, p. p. Żuk Skarszewskiego, o podwyższenie płacy.
96. Nimirowski Michał młodszy nauczyciel ludowy w Przemyślu, p. p. Romanowicza, o przyznanie pięcioletnich dodatków.
97. Celestyn Kotkowski optyk we Lwowie, o stypendyum na kształcenie syna Mieczysława w muzyce.
98. Gmina Smereczki pow. Turka, p. p. Łozińskiego, o zapomogę na pobudowanie i wewnętrzne urządzenie cerkwi.
99. Gmina Żabokruki okręgu Bobreckiego, p. p. Henzla, o zmniejszenie prestacyi na utrzymanie nauczyciela.
100. Gmina miasta Sambora, p. p. Uderskiego, o bezprocentową zaliczkę w kwocie 250.000 zł. na budowę koszar.
101. Zwierzchność gminy miasta Podgórze, p. p. Płazińskiego, o zmianę §. 6. ordynacyi wyborczej powiatowej.
102. Ta sama, p. p. Płazińskiego, o nadanie jej prawa odrębnego wyboru posła na Sejm krajowy w myśl §. 2. ordynacyi wyborczej.
103. Zarząd powiatowy w Turce, p. p. Łozińskiego, o spowodowanie rychlejszego zaprowadzenia ksiąg gruntowych w powiecie Turka.
104. Wydział Rady powiatowej w Wieliczce, p. p. Struszkiewicza, o poparcie petycji Wydziału powiatowego w Samborze w sprawie powszechnych zakładów krajowych dla nieuleczalnie chorych.

105. Wydział powiatowy w Brzesku, p. p. Jana Stadnickiego, o poparciu petycji Wydziału powiatowego w Horodence w sprawie noweli odnoszącej się do kas pożyczkowych gminnych.
106. Wydział powiatowy w Horodence, p. p. Lenartowicza, o nowelę pozwalającą egzekucję polityczną dla kas pożyczkowych gminnych.
107. Ten sam, p. p. Chamca, w sprawie budowy kolei Kołomyja-Horodenka-Zaleszczyki.
108. Wydział powiatowy Zaleszczyki, p. p. Chamca, przedkłada petycję miasta Zaleszczyk w sprawie poboru opłat od psów.
109. Gmina Torskie pow. Zaleszczyki wraz z obszarem dworskim, p. p. Chamca, o wyłączenie jej z okręgu sądowego Zaleszczyckiego o przydzielenie do okręgu sądowego Tłusteckiego.
110. Zdzisław ze Zięblice Bogusz, p. p. Koziebrodzkiego, w sprawie zabezpieczenia brzegu rzeki Wisłoka.
111. Rada szkolna miejscowa w Prusach, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płac nauczycielom i o posadę drugiego nauczyciela.
112. Rada szkolna miejscowa w Bronowicach małych, p. p. Romanowicza, o zrównanie płacy nauczyciela tamtejszego z innymi gminami.
113. Rada szkolna miejscowa w Brunowicach wielkich, p. p. Romanowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
114. Gmina Dołhe Medenickie, p. p. Ohrymowicza, o wsparcie na budowę szkoły miejscowej.
115. Piotr Bociański emeryt. nauczyciel w Brunowicach małych, p. p. Romanowicza, o jednorazową bezzwrotną zapomogę.
116. Nauczyciele 4-klasowej szkoły etatowej w Kałuszu, p. p. Romanowicza, o podwyższenie płacy.
117. Rozalia Lewkowicz, p. p. Smolkę, o wsparcie roczne w kwocie 300 zł. w. a.
118. Marya Swoboda, p. p. Goldmana, o jednorazową zapomogę.
119. Ks. Józef Krukowski, proboszcz św. Floryana w Krakowie, p. p. Bobrzyńskiego, o trzecią subwencyą na odnowienie pomników rektorskich w tymże kościele.
120. Dr. Izidor Szaraniewicz, profesor uniwersytetu, p. p. Bereźnickiego, o subwencyę 200 zł. na badania archeologiczne w okolicy Halicza.
121. Stowarzyszenie dla pielęgnowania chorych studentów uniwersytetu w Wiedniu, p. p. Czerkawskiego, o zapomogę na cele humanitarne.
122. Grono nauczycieli ludowych w Maryampolu, p. p. Góreckiego, o podwyższenie płacy.
123. Nauczyciele szkoły etatowej 2-klasowej w Janowie koło Lwowa, p. p. Jankę, o podwyższenie płacy.
124. Rada szkolna miejscowa i zwierzchność gminna w Pódboreach, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
125. Rada szkolna miejscowa w Laszkach murowanych pod Lwowem, p. p. Merunowicza, jak wyżej.
126. Rada szkolna miejscowa w Zboiskach pow. Lwów, p. p. Merunowicza, jak wyżej.
127. Włodzimierz Witoszyński, nauczyciel ludowy w Zboiskach pow. Lwów, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy lub o zapomogę.